

Nyolcszázmillió könyvre

Sajtókonferenciát hívott össze a Művelődésiügyi Minisztérium az Újságíró Szövetség székházában, ahol dr. Simó Jenő, a Kiadói Főigazgatóság vezetője adott tájékoztatást a magyar könyvkiadásnak az utóbbi öt esztendőben elért eredményeiről.

A most összesített statisztika tükrében ismertette könyvkultúránk fejlődését 1960-tól 1965-ig, amikor a megjelentetett írásművek száma mintegy 19 000-ról 22 ezer fölé emelkedett. A kiadványok összpénzértéke az elmúlt öt év mérlegén meghaladja a 340 milliót. Csúpan 1965-ben körülbelül négyezer könyvkiadás jutott el az üzletekbe, összesített példányszámuk mintegy 45 millióra tehető. Az is biztató jelenség, hogy a tavalyi 778 millió forintos forgalomnak körülbelül 80 százaléka egyéni vásárlásokból eredt.

Kalauzok és utasok

Az AKÖV intézkedései a Dél-Magyarország észrevételei után

Tegnap délelőtt a Marx téri autóbusszpályaudvar emeleti helyiségében lapunk kezdeményezésére megbeszélést tartottak az AKÖV vezetői, valamint az autóbusszok sofőrjei és jegykezelői. A téma: a Dél-Magyarország és olvasói, az utasok által elhangzott jogos észrevételek megvalósítása. A tanácskozáson névszerint is bírálatban részesültek azok a sofőrök és jegykezelők, akik munkájukban, illetve magatartásukban hibát követtek el.

Felelősségre vonják a gorombáskodókat

Az AKÖV helyi és távolsági járatai naponként az emberek ezreit és tízezreit szállítják utazási céljukhoz. Az utasok száma egyre nő, s ez új és új erőpróba elé állítja az AKÖV dolgozóit, különösen csúcsidőben. Ekkor ugyanis — mivel sok az utas és nem elég a helyi

buszok száma — túlszűfoltak az autók, sőt előfordul, hogy nem minden utas fér fel. A zsúfoltságot a csúcsidőben a forgalom legjobb szervezésével, a jelenleg rendelkezésre álló kocsiállomány legcélszerűbb kihasználásával sem lehet megszüntetni. A tökéletes megoldás: újabb és újabb kocsik beállítása. Erre — amint az AKÖV vezetői közölték — a nyáron lesz némi lehetőség.

Az AKÖV kötelessége, hogy a menetrendet az utasok többségének érdekei szerint alakítsa ki. Ugyanúgy az is, hogy az autóbusszvezetők és jegykezelők mindenkor udvariasak legyenek az utasokkal. Hibák sajnos többször is előfordultak. Számoltasszor a Dél-Magyarországban is helyt adtunk a jogos panaszoknak, amelyeket több jegykezelő, buszvezető helytelen magatartásáról írtak olvasóink. Több levelet közvetlenül az AKÖV veze-

tőinek is tudomására hoztunk, intézkedéseket sürgetve a hibák megszüntetéséért. A tegnapi értekezleten Csizsár Károly, az AKÖV igazgatója felszólalásában egyebek között hangoztatta; tisztában vannak azzal, hogy az AKÖV van az utasokért, és nem fordítva. Eppen ezért a munkájukat hanyagul ellátó, az utasokkal udvariatlanul, gorombán bánó jegykezelőket a jövőben még határozottabban felelősségre vonják.

Az utasok sem angyalok

A tanácskozás állást foglalt amellett is, hogy a díj-szabási és forgalmi utasításokat mindenkor meg kell tartani. Az ezeket megszegők ellen is határozottan eljárunk.

Igaz azonban az érem másik oldala is, amit az autóbusszvezetők és a jegykezelők jogosan vetettek fel: vannak goromba, kötekedő és gúnyolódó utasok, akik emberi méltóságukban megsértik őket. Megengedhetetlen ez! Lapunk révén azt is kéri, hogy az utasok ne állják el a buszok feljáróit, menjenek a kocsik belsejébe, mert más-különbben gátolják újabb utasok felszállását. A csúcsidőben, amikor zsúfoltak a kocsik, különösen fontos a jegykezelő és az utasok, valamint az utas és utas közötti kölcsönös udvariasság, a fegyelmezett viselkedés. Bízunk benne, hogy a tegnapi tanácskozás is hozzásegít ehhez.

A kibernetika fronttörése

És még mondja valaki, hogy napjainkban nem a technika századát éljük. A precíz gépipar hovatovább szétfeszíti a legmerekvebbnek hitt korlátokat is. A kibernetika — az automatizálás, technika, matematika, statisztika a művészetet s a vele foglalkozó tudományok várát ostromolja.

Kibernetika és szépirodalom? Fából vaskarika? Nem. A közelmúltban több hazai tanulmány is sietett ezt a hiedelmet eloszlatni. Néhány ilyen munka — elsősorban Nyíró Lajos, Papp Ferenc és Petőfi S. János publikációi — alapján ezt tesszük mi is.

Be kell engedni!

A kibernetika, mint mechanizmus, természetesen csak úgy közelíthet a műalkotások felé, ha szerzőikre, az emberre is a gépszerűség szemüvegén keresztül néz. Az embert lényegében kibernetikai berendezésnek tekintik, feltérképezi az agyát, mint egy szerkezetet, s feltárja az elektronikus gépekhez hasonló tulajdonságait. Mindezt pedig azért teszi, hogy segítségével bizonyos gépies folyamatoktól megkímélje a gondolkodást, azaz valódi gépekkel végezze el az emberi agy „gépies feladatait”. A kibernetika tehát a humanizmus jogán kopogtatott a művészet bázisán kapuján. Sokan nem akarták és ma sem szeretnék beengedni. Ennek ellenére máris rést ütött rajta. Még-

hozza mekkorát? Lassan a nyelvtudomány, a pszichológia, a szociológia, a logika pótolhatatlan segítőtársává szegődött. Be kell tehát engedni az irodalom papírosai közé is!

Még csak mechanikus munkára

Két célból mindenestre! Statisztikai munkára és az általános törvényszerűségek megvilágítására. Nem egészen egy emberöltővel ezelőtt, a huszas években próbálkoztak a regények, versek állandóan ismétlődő motívumainak statisztikai elemzésével — persze még gépi beavatkozás nélkül. Napjainkban viszont a szibériai kibernetikai központ tudósai már számológéppel derítették fel az ősi maja írás rejtélyeit. James MacDoung szintén gépi segédlettel, minden kétséget kizáróan bizonyította be az eredetere nézve sokat vitatott Iliászról, hogy egyetlen szerző alkotása. Az pedig szinte köztudomású, hogy idegen nyelvek átültetésénél pótolhatatlan a fordítógép, még akkor is, ha csupán mechanikus munkát végez, s művészi fordításra még képtelen.

Egymás mellé

Mindebből tehát az következik, hogy tegyük talonba a hagyományos irodalomkutatást, s teljes arccal a kibernetika felé forduljunk? Nem. Ez lenne a másik véglet. Pusztán arról van szó, hogy az irodalom olyan jelenségeinek feltárását adjuk át a kibernetikának, melyet a régi módszereinkkel nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem tudnánk megoldani. Így a kibernetika az irodalom és művészet olyan jelenségeit fogja tüzetesen átvizsgálni, a kutatás számára közelebb hozni, melyek ezeidig háttérben maradtak. Súlyosabban kerülnek majd elő az egyes írók műveinek szerkezeti és szóalaktani problémái, eredetük kérdése, az esztétikai törvényszerűségek tisztázása, konkrétan és általánosabban meghatározása.

S a népi munka helyes, értelemeszerű bekapcsolódása a tudományos kutatásban egymás mellé — és nem alá, se nem fölé — fogja helyezni az irodalmat és kibernetikát, azaz a céllal, hogy kölcsönösen kiegészítve egymást az irodalomtudomány fejlődését eredményezzék. N. I.

Ön mit tesz a szakmunkás-utánpótlásért?

A víz sísteregve hűti le a spirálban csavarodó vasforgácsot. A hosszú műhely egyik végében, az esztergályos tanuló „rezidenciáján” vagyunk. A gépek két sorban, szabályos távolságban állnak egymás mellett, föléljük fiatal arcok hajolnak. Itt van oktatójuk is, aki néha megáll egy-egy fiú mögött — ahol úgy érzi, segítségére, tanácsra van szükség —, de megáll ott is, ahol dicsérni kell.

Több mint a köteleesség

A teremben komoly munka folyik. Huszonöt fiú a vasas szakma egyik legszebb és nagy pontosságot kívánó mesterségét, az esztergályos szakmát tanulja. Az esztergályosoknak, ha jól akarnak dolgozni, érteniük és ismereniük kell a műszaki rajz nyelvét is, a fémunka és más anyagok tulajdonságait, a különböző megmunkálási módokat, az áttétel- és fogaskerék-számításokat, a szabványjelöléseket.

Az esztergályos szakmában keveredik a szellemi és a fizikai munka: legalább olyan szükség van itt az alapos elméleti ismeretekre — matematikára, mértanra, fizikára — mint a gyakorlatra, erőre és kez ügyességére. Ezért követelik meg az értelemmel meg mind jobban ehhez a foglalkozáshoz is.

Pipicz József a Vas- és Fémipari Ktsz esztergályos csoportvezetője és egyben az ipari tanulókat oktatója. 1947 óta dolgozik az olajos gépek mellett, érettségizett, régi, kipróbált szakember. Munkája felelősségteljes, hiszen a jövő szakembereit képezi. Feladata, hogy a rábízott fiúkat minél jobban megtanítsa erre a fontos szakmára. Ez a feladata, de ő ennél többet akar és többet is tesz: nemcsak tanítja, hanem meg is szerette-tti az esztergályozást. Hogy miért? — mert tudja, jó szakemberek csak így válhatnak a gyerekekből. Az hajtja őt, hogy a keze alól kikikerülők sose szegyenkezzenek hiányos tudásuk miatt és neki se kelljen pirulnia egyetlen tanítványáért sem.

Pipicz Józsefet azért kerestük fel, hogy sorozatunk számára elmondja, miként sikerül célját megvalósítani. Mit tesz ő szakmája becsületéért, a szakmunkás utánpótlás neveléséért?

Felelősségre nevelni

A szürke öntöttvasból most készült el egy alkatrész. Jugoszláv üvegvárral rendelte. Előkerül a tolmérrő, az oktató ellenőrzi a méreteket. A fiúk köré sereglenek, nagy figyelemmel követik minden mozdulatát.



A figyelem érthető, mert nekik kell elbírálni az esetleges hibákat és alapos véleményt mondani társuk munkájáról. Sőt, a hiba kijavítására is együttesen keresnek megoldást.

— Miért alkalmazza ezt a módszert?

— Azért, hogy mindenkibe belenevelődjön a felelősségérzet. A bírálat a közönség előtt történik, s a közösség nagy nevelőerő. Látja, ez a munkadarab jól sikerült. A társak, az árgus szemű kritikusok is csak apróbb szépséghibákat fedeztek fel rajta, ezért mintadarabnak állítom a többiek elé.

— Én is elkészíthetném számukra a követelményt jelentő mintát, de ezzel lemondanék arról a versenyről, amelyet a gyerekek egymással vívnak a legpontosabb munkáért. Ez is sikeres fegyver a pontosságra nevelésben.

Pipicz József tehát jó esztergályos — és jó pedagógus is a szó legigazibb értelmében.

Nehéz emberekkel

— A tanmenetünkben nemcsak a gépmunka szerepel. A vasas szakma minden alapvető fogását: reszelést, fűrészelést, köszörülést, lemezmunkát is el kell sajátítani a gyerekeknek,

mert jó szakmunkások csak így lehetnek. Nem tagadom, akadnak problémák is, hiszen a tanulók sokszor unják a kézi munkát. Sok múlik rajtuk. Persze mint mindenütt, itt is akadnak néha „nehéz emberek”...

— Csak két esetet említenék. Az egyik: egy jóeszű, ügyes, de túl csintalan fiút kellett fegyelmezett munkára szoktatni. Jó szóval és komoly figyelmeztetéssel ez nem sikerült. Megpróbáltam másképp. Addig söpörte a forgácsot a műhelyben, míg jobb belátásra nem tért. Azóta, ha fegyelméletlenkedik a gépek között, csak a seprűt kell megmutatnom... A másik példa talán ennek az esetnek az ellenkezője. Nálunk látott életében először gépet a fiú, és bizony ügyetlenül, bizonytalanul állt előtte. Sokan azt hitték, hogy nem lesz belőle esztergályos. Én nem mondtam le róla. Igaz, nagyon sok munkámba került. Neki többször kellett elmagyarázni a munkafolyamatokat, az is előfordult, hogy vezettem a kezét a gép kapcsolóján. Végül sikerült legyőznie a bizonytalanságát, már nem félt a géptől és fokozatosan belejött a munkába. Szorgalma átszűrte őt a nehéz napokon — ma már szakmunkás.

Egyértelmű válasz

A fiatal szakmunkásoktól — csoportvezetőtől úgy hírlík, gyakran áll az esztergápadhoz, ha a ktsz-nél különlegesen nehéz munkát kell elvégezni. Eppen ezért nem kérdeztem meg, hogy mit is csinál szívezenben: oktatást-e, a kézi munkát, vagy a munka irányítását. Pipicz Józsefnél ezeket a teendőket nem lehet elválasztani, oktatómunkájának ez az egyetlen alapja — s titka.

Ezekben a műhelyekben új szakmunkások nőnek fel. A magas színvonalra később hatványozottan szükségük lesz, hiszen az automatizálás, a műszerezettség napról napra többet követel.

— Bízom bennük, az esztergályos szakma mesterei lesznek.

Matkó István

Időelemzésben és vasipari normafelvételben jártas
közgazdász vagy gépésztchnikus
felvesszünk. Fizetés megálapodás szerint. Gépjavitó. Állomás, Kiskundorozsma.
xS. 62 277

Éjjel-nappal a szolnoki gátakon

A levonuló tiszai ár hullám változatlanul nagy gondot okoz a vízügyi szakembereknek és a Tisza menti községek, városok lakosságának. Az előrejelzések szerint a mostani ár hullám csak 20 centiméterrel lesz alacsonyabb az eddig észlelt legnagyobb vízmagasságnál. A gátak már három hét óta áznak. A Közép-tiszavízügyi Igazgatóság, az ország más vízügyi igazgatóságainak segítségével, éjjel-nappal védekeznek a hullámverés és a fakadó vizek ellen. Tiszaroff térségében munkába álltak a Budapesti Vízügyi Igazgatóság árvízvédelmi osztagainak dolgozói is. Szolnok környékén megkezdtek a gátak magassítását. A Tisza-ígyet védő gátrendszerek átlagosan ötven centiméteres koronát kapnak. A szolnok-kun-szentmártoni út mellett tölteseken több helyen fakadó vizek jelentkezték, amelyeknek lokalizálását azonnal megkezdtek. A fakadó vizek a szolnoki kertvárosban tizenöt-húsz házat veszélyeztetnek. A városok és községek lakosságának társadalmi védekező munkáját több mint három ezer vízügyi

szakember, dolgozó irányítja a gátakon. Szolnok körzetében a gépek naponta több ezer köbméter föld kitermelésével segítik az ár elleni védekezést. A Tisza visszaduzzasztó hatására erősen megemelkedett a Zagyvatorkolat vízszintje is. A Zagyva-parti házak mentén a városi tanács elrendelte a védekezést. Csütörtök délig mintegy ötszáz ezer homokzsákot kaptak a környék lakói, ugyanakkor megkezdtek nyúlgátok építését is. (MTI)

Leértékelés helyett: készletkiürítés

A kereskedelem szabályoztatás az engedélyes kiürítés és a leértékelés hirtetési módját. Az engedélyes kiürítés az ipar által továbbra is folyamatosan gyártott, de az adott időpontban feleslegessé vált készletek értékesítésének formája. A fogyasztók teljes értékű és minőségű árut kapnak. Az engedélyes kiürítés meghatározott ideig

tart. Az időnyelvi kiürítést ezentúl „Vásár” megjelöléssel reklámozzák. A leértékelés a felesleges készletek felszámolása. Csak azokat az árut értékelik le, amelyeket tovább már nem gyártanak. A kirakatokban eddig „Leértékelt áruk”, „Leértékelt” felirattal látták el ezeket a cikkeket, ezentúl „Készletkiürítés” felirattal reklámozzák.

A csábítás trükkje Új film

Négy rokonszenves fiatal ember, három fiú és egy csúnya, kacsaorrú lány a főhőse ennek a Richarl Lester rendezte angol filmnek. És egy keresek vaságy, amelyen a fiatalok, mint egy autón, — az idősebbek felháborodása és megbotránkozása közben — végigszáguldoznak London utcáin sőt még a Themzén is hajókáznak vele.

Az öreg vaságy úgy kerül a cselekménybe, hogy egy fiatal tanár, Colin, megigryli a vele egy házban lakó Tolen sikereit a lányoknál. Elhatározza, hogy a nyomába lép. Kér néhány tanácsot a tapasztalt fiatalembertől, aki azt javasolja neki, hogy táplálkozzék jobban, igyek naponta két liter tejet és egyen sok bélszint, mert hiszen a szerelm végső fokon táplálkozás kérdése... Mindebből látható, hogy tulajdonképpen **filmburleszk** állunk szemben. Témája

a fiatalok egymás közötti kapcsolata és viszonyuk az idősebbekhez. Ez a téma nem új. A megvalósításban nincs sok eredeti mondani-való. A film mégsem jelentéktelen. Ritmusa, tempója, rendkívül sodró erejű, ötletek pillanatanként gyors egymásutánban, szünet nélkül robbannak. Mint egy tűzijáték, olyan ez a film. Energiával, robbanó komikai erővel teli. Nyilván ez a **fantasztikus ötletparádé** juttatta a filmnek a tavalyi cannes-i fesztivál nagydíját, az Arany-pálmát.

A női főszerepet az **Egy csapp mézből** ismert Rita Tushingham játssza. Szerepe most komikai karakterű. A kitűnő művésznő ebben a műfajban is bizonyosságot tesz ritka színészi képességeiről. A rokonszenves Michael Crawford játéka is minden dicséretet megérdemel. Ö. L.

Közöljük vendégeinkkel, hogy március 5-én, 6-án, szombaton és vasárnap a

BOSZORKÁNY-KONYHÁBAN

délelőtt 10 órától

hideg-konyhai bemutatót

rendezünk, árusítással egybekötve.

Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat S. 62 285